

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM

KAMARAI MINŐSÉGELLENŐRZÉSEK ELEMZÉSE ALAPJÁN KÉSZÜLT JAVASLATOK A KÖNYVVIZSGÁLÓK SZÁMÁRA

KÖMÜVES KINGA
SZÁMVITELI ÉS KÖZFELÜGYELETI FŐOSZTÁLY
OSZTÁLYVEZETŐ

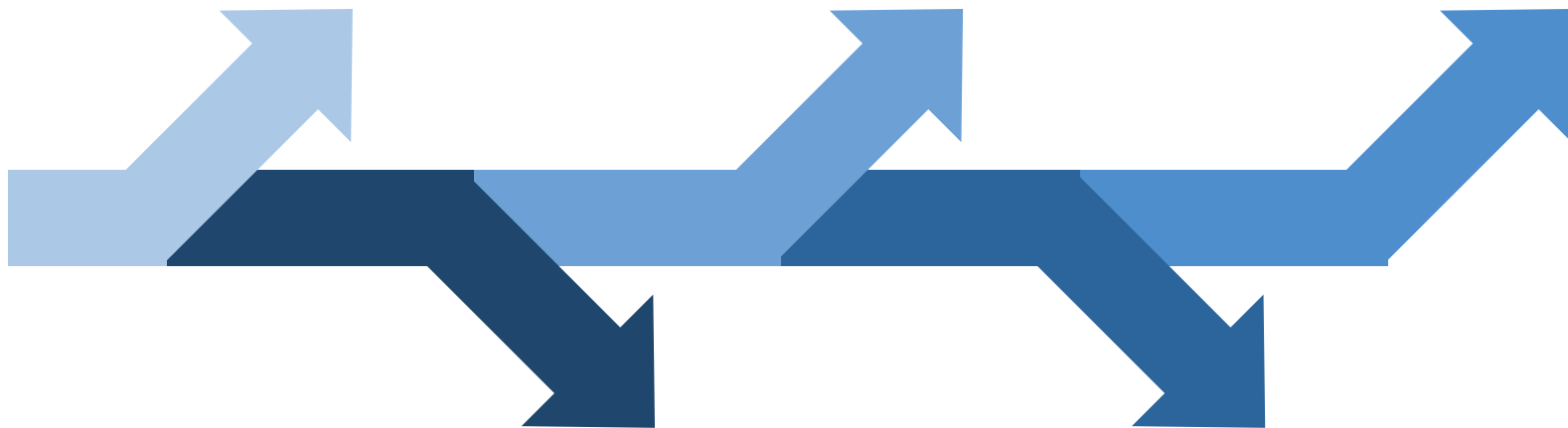
Minőségellenőrzés - kötelező továbbképzés 2025.
szeptember 8-9.

AUDIT MUNKAFÁZISOK A VIZSGÁLAT SORÁN

A megbízás elfogadás meghosszabbításának vizsgálata,
szerződés készítés

Munkaprogram készítése és
végrehajtása

Könyvvizsgálói jelentés kiadása

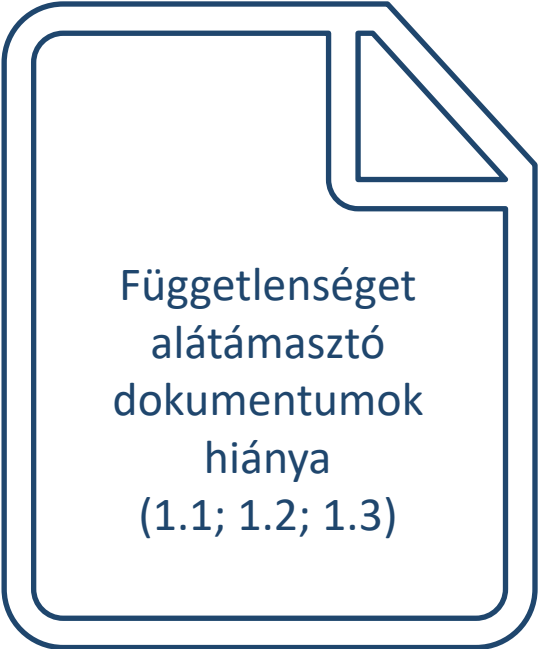
Tervezési stratégia

Összefoglaló ellenőrzési dokumentum
elkészítése, kommunikáció az ügyféllel

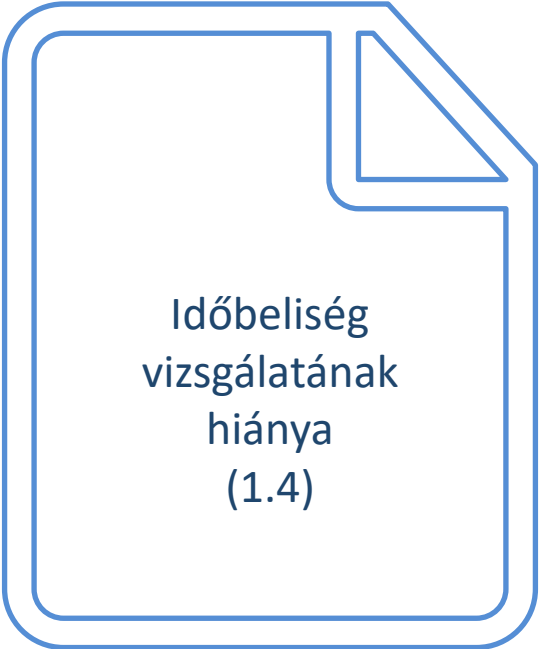
TÉMAKÖRÖK

- 1. A MEGBÍZÁS ELFOGADÁSA TERÜLETÉN FELTÁRT HIÁNYOSSÁGOK**
- 2. A KOCKÁZATFELMÉRÉS ÉS TERVEZÉS TERÜLETÉN TAPASZTALT HIÁNYOSSÁGOK**
- 3. A KÖNYVVIZSGÁLATI BIZONYÍTÉKOK ÖSSZEGYŰJTÉSE TERÜLETÉN TAPASZTALT HIÁNYOSSÁGOK**
- 4. A KOCKÁZATFELMÉRÉS ALAPJÁN KIVÁLASZTOTT JELENTŐS VIZSGÁLATI TERÜLETEKEN TAPASZTALT HIÁNYOSSÁGOK**
- 5. AZ ÁTTEKINTÉS KÖRÉBEN TAPASZTALT HIÁNYOSSÁGOK**
- 6. A JELENTÉSKÉSZÍTÉS KÖRÉBEN TAPASZTALT HIÁNYOSSÁGOK**

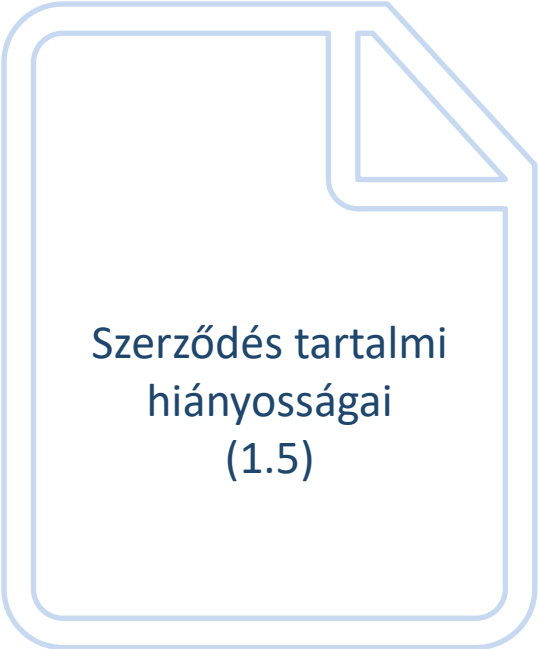
1. A MEGBÍZÁS ELFOGADÁSA TERÜLETÉN FELTÁRT HIÁNYOSSÁGOK

Függetlenséget
alátámasztó
dokumentumok
hiánya
(1.1; 1.2; 1.3)

Időbeliség
vizsgálatának
hiánya
(1.4)

Szerződés tartalmi
hiányosságai
(1.5)

MEGBÍZÁS ELFOGADÁSA – ISQM 1

Leendő ügyfél és
megbízás beazonosítása

Megbízás
végrehajtásához
szükséges jelentős
információk
összegyűjtése és
dokumentálása

Függetlenségi,
összeférhetetlenségi és
etikai kérdések
áttekintése és
dokumentálása

Elfogadásról szóló
döntést megalapozó
kockázatértékelés és a
könyvvizsgáló
következtetései

Egyéb kérdések

Ellenőrző lista összeállítása során az ISQM1 által megfogalmazott elvárások szükségessé teszik, hogy átgondoljuk és dokumentáljuk az ajánlat elküldése vagy elfogadó nyilatkozat kiadása előtt az alábbiakat

Függetlenség, összeegyeztethetlenség, alkalmassági követelmények

1. **Leendő ügyfelünk és megbízásunk beazonosítása:**
 - Alapinformációkat összegyűjtjük és dokumentáljuk: cégnév, székhely, tevékenységi kör, vezető(ség), irányítással megbízott személyek, közvetlen tulajdonos, végső haszonhúzó
 - Pénzmosás ellenőrzése és végeredményének dokumentálása
 - Megbízás tárgya és tartalma az alkalmazandó jogszabályokkal és könyvvizsgálati standardokkal együtt
2. **Megbízás végrehajtásához szükséges jelentős információk összegyűjtése és dokumentálása:**
 - Személyében felelős könyvvizsgáló és a megbízáshoz szükséges minősítések meglétének ellenőrzése
 - Megbízás minőségének ellenőrzését végző személy szükségességének felmérése, kijelölése és a szükséges minősítések meglétének dokumentált formában való ellenőrzése
 - Megbízás végrehajtásához szükséges erőforrások felmérése – mennyiségben, minőségben és időbeliségben
 - Szellemi, technológiai és emberi erőforrások
 - Külső szolgáltató igénybevételének szükségessége – ugyanúgy ellenőrizendő, mint a saját erőforrás!
 - Külső vagy belső szakértő(k) (adó, IT, ingatlanszakértő, konzultációban résztvevő szakértő stb.) bevonásának szükségessége és a szakértő(k) rendelkezésre állásának ellenőrzése
 - a szükséges erőforrások azonosítását követően költségbecslés (budget) készítése
 - könyvvizsgálati díj és a várható költségek összevetése, várható veszteség esetén döntés és a megfontolások dokumentálása
3. **Függetlenségi, összeférhetlenségi és etikai kérdések áttekintése és dokumentálása**
 - Könyvvizsgáló (társaság) és a személyében felelős könyvvizsgáló esetében
 - Az erőforrások azonosítását követően a megbízásban résztvevő kollégák esetében
 - Ha nem lehetséges az ügyfélfogadási folyamatban, akkor későbbi fázisban kötelező!
 - Külső szakértők és szolgáltatók esetében is kötelező elvégezni!
4. **Elfogadással kapcsolatos döntést megalapozó kockázatelemzés és a könyvvizsgáló következtetései**
 - Előző könyvvizsgáló vagy előző időszak megbízásainak áttekintése
 - Iparág azonosítása, iparági ismeretek meglétének felmérése
 - Speciális tranzakciók vagy speciális számviteli/audit tudást igénylő területek azonosítása (IFRS átállás, tőzsdére igyekvő társaság, kriptoeszközök használata, derivatív tranzakciók, modellváltó egyetem stb.)
5. **Egyéb kérdések**
 - Társaság és vezetőségének jó hírneve, tisztessége, becsületessége - publikus információk

Az Igen/Nem válaszok mellett célszerű további **magyarázatot** is írni,

A fentiek mellett további információt szükséges átgondolni például: - *előző évi könyvvizsgálat tapasztalatai, gazdálkodási szempontok, szerződés vonatkozásában.*

Csak ez után lehet levonni a következtetést, például: **„A fenti kérdések megfontolása alapján az ügyfél megbízás meghosszabbítható, elfogadható.**

A megbízás elfogadása nem veszélyezteti a függetlenséget és nem okoz összeférhetlenséget” (*Hivatkozás a 2023. évi kötelező oktatási anyagból.)

JAVASLATOK

- ✓ **A MIR szabályzatunkban rögzítsük a III. komponensnél (releváns etikai követelmények) azokat a minőségcélokat, amelyek tartalmazzák a függetlenséggel kapcsolatos követelményeket.** Például: *„Minden évben aktualizálásra kerül a függetlenség megbízásonként, valamint arra vonatkozóan is, hogy a könyvvizsgáló és a munkacapat is független volt a megbízás elfogadásakor, valamint végig a könyvvizsgálat során”.*
- ✓ **Új megbízás esetében** alapvető függetlenségi kritériumok sérülnek, amennyiben a könyvvizsgáló családtagja könyveli a megbízást. Ilyen esetben nem vállalhatjuk el a társaság könyvvizsgálatát!
- ✓ **A Kkt. 45. § (1)** bekezdése alapján: *”A kamarai tag könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátására **szerződést csak írásban köthet**”.* **Kerüljön mindig meghatározásra** az időtartam a szerződésben összhangban az elfogadó nyilatkozattal! Például: *„2024. évi beszámoló elfogadásáig, de legkésőbb 2025. május 31 napjáig”.*
- ✓ Amennyiben cégbírósi bejegyzés nem történik meg a könyvvizsgáló megválasztásáról, a könyvvizsgálónak dokumentált módon kell bemutatni, hogy írásban jelezte a könyvvizsgáló az ügyvezetés felé a bejegyzés pótlásának szükségességét! Még a szerződés megkötése előtt (megválasztástól számított 90 napon belül) ellenőrizzük, hogy megtörtént-e a bejegyzésünk!

2. A KOCKÁZATFELMÉRÉS ÉS TERVEZÉS TERÜLETÉN TAPASZTALT HIÁNYOSSÁGOK

- ☐ Nyitó egyenlegek vizsgálatának tervezésének hiánya (2.1.1)
- ☐ Ügyfél megismerésének hiánya (2.1.2)
- ☐ Előzetes analitikus elemzés hiánya (2.1.3)
- ☐ Belső ellenőrzési rendszer felmérésének hiánya (2.2)
- ☐ Csalás kockázata (2.3)
- ☐ Lényegességhez kapcsolódó hiányosságok (2.4)
- ☐ „SZÜK”, releváns állítások azonosításának hiánya (2.5)
- ☐ Kockázatfelmérés dokumentálásának hiánya (jelleg, ütemezés, terjedelem) (2.6)
- ☐ Zárási folyamatokhoz kapcsolódó vizsgálatok hiánya (2.7)
- ☐ Könyvvizsgálati terv megfelelőségének hiánya (2.8)

ÜGYFÉL MEGISMERÉSE

Ágazati tényezők:

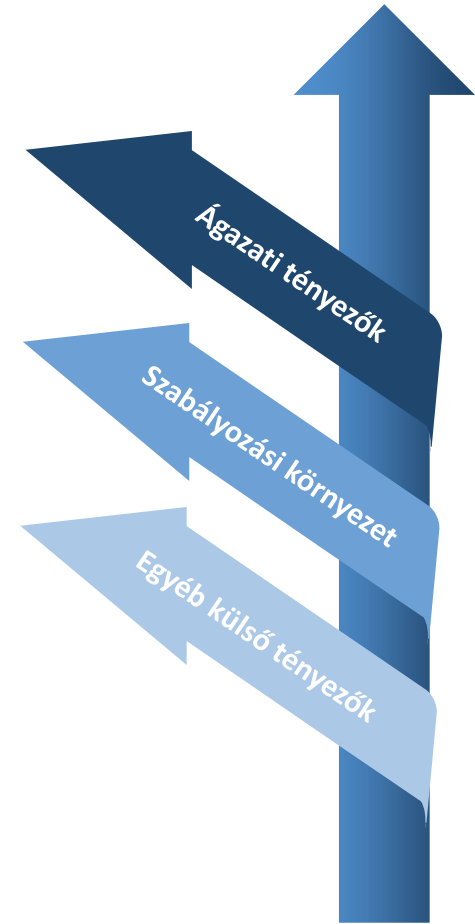
- Piaci versenyhelyzet
- Szállítói, vevői kapcsolatok
- Technológiai fejlesztések
- Tevékenység ciklikussága vagy szezonalitása

Szabályozási környezet:

- Alkalmazandó pénzügyi beszámolási alapelvek
- Jogi és politikai környezet (adózás, kormánypolitika)
- Környezetvédelmi törvények

Egyéb külső tényezők:

- Gazdaság általános állapota
- Kamatlábak, finanszírozás rendelkezésre állása
- Infláció, valutaleértékelés

A GAZDÁLKODÓ JELLEGÉNEK ÁTTEKINTÉSE

a) Üzleti tevékenység megismerése

- bevételforrások jellege
- termékek vagy szolgáltatások és piacok
- gazdálkodás menete
- elektronikus kereskedelembe való részvétel
- földrajzi eloszlás és ágazati szegmentáció
- termelő berendezések, raktárak és irodák elhelyezkedése
- főbb vevők
- fontos szállítók
- foglalkoztatási helyzet
- kutatási és fejlesztési tevékenységek és ráfordítások
- kapcsolt felekkel folytatott ügyletek

b) Finanszírozási háttér megismerése

- adósság struktúra,
- szerződéses biztosítékok,
- korlátozások,
- garanciák és a mérlegen kívüli finanszírozási megállapodások
- lízingek
- a tulajdonosok vagy haszonhúzók (helyi, külföldi, üzleti hírnév és tapasztalat);
- kapcsolt felek

c) A beszámolókészítés jellemzői

- alkalmazott számviteli alapelvek és ágazat specifikus gyakorlat,
- árbevétel elszámolásra alkalmazott számviteli politika,
- készletek számbavételi és értékelési eljárásai,
- szokatlan vagy összetett ügyletek elszámolásai,
- számviteli politika változásai és okai stb.

JAVASLATOK

- ✓ Nyitó egyenlegek vizsgálata: **Nem lehet elegendő**, ha a könyvvizsgáló mindösszesen egy feljegyzést készít, hogy a nyitó egyenlegek egyeztetése megtörtént, de a munka elvégzéséről nem készül munkalap, vagy feljegyzés az anyagban!
- ✓ **A dokumentációnak tartalmaznia kell** az ügyfél tevékenységének megismeréséről, az ágazati, szabályozási tényezőiről készített feljegyzéseit. (315/19 a), (ii)).
- ✓ A gazdálkodó teljesítményének, mérlegének és eredménykimutatásának áttekintését és elemzését, a célok és stratégiák, valamint a kapcsolódó üzleti kockázatok megismerését **dokumentálnia kell** a könyvvizsgálónak.
- ✓ Minden esetben **szükséges a belső ellenőrzési rendszer felmérése, kockázatok azonosítása**. Amennyiben egy cégcsoport tagjaként a társaság szoros felügyelet alatt áll, akkor valószínűsíthető, hogy a belső ellenőrzési tevékenység fennáll. A dokumentáció alapján le kell vonni a következtetést, hogy a belső ellenőrzési tevékenységre nem, vagy tud-e támaszkodni a könyvvizsgáló.
- ✓ **IT rendszer vizsgálatára** vonatkozó munkapapírok készítése

EREDMÉNYKIMUTATÁS	2024.12.31 eFt	2025.10.31 eFt	Tárgyév kivetített eFt	Változás eFt	Változás %	Változás magyarázata
Árbevételek	852 505	965 412	1 158 494	305 989	36%	új vevő, műanyag termékek iránt megnőtt a kereslet
Egyéb bevételek	694	10 230	12 276	11 582	1669%	tárgyévben jogerősen lezárult jogi ügy kapcsán CT feloldás 7 MFt értékben
Anyagjellegű ráfordítások	567 971	669 785	803 742	235 771	42%	a növekvő forgalommal összefüggésben és az HUF/EUR árfolyam kisebb mértékű romlása
Személyi jellegű ráfordítások	79 893	91 569	109 883	29 990	38%	a növekvő forgalom és a kilépő munkatársak miatti túlmunka növekedése
Értécsökkenési leírás	7 462	7 451	8 941	1 479	20%	az új eszközök beszerzése a már nullára leírt eszközök helyett
Egyéb ráfordítások	66 656	67 278	80 734	14 078	21%	a növekedést a forgalom növekedése magyarázza, azonban az arányosításnak van torzító hatása az egyedi tételek miatt
Pénzügyi műveletek eredménye	3 792	-2 141	-2 569	-6 361	-168%	a növekvő forgalommal összefüggésben és az HUF/EUR árfolyam kisebb mértékű romlása
Adózás előtti eredmény	135 009	137 418	164 902	29 893	22%	

(*Hivatkozás az MKVK honlapján feltöltött segédanyagokból.)

CSALÁS KOCKÁZATA

A KÖNYVVIZSGÁLÓ FELELŐSSÉGE A CSALÁS KAPCSÁN

- ✓ Azonosítsa és felmérje a pénzügyi kimutatások csalásból eredő LÉNYEGES HIBÁS állításainak kockázatait
- ✓ Elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerezzen a csalásból eredő lényeges hibás állítás becsült kockázatairól a megfelelő válaszok megtervezésén és megvalósításán keresztül
- ✓ Megfelelően válaszoljon az azonosított vagy gyanított csalásra

KONTROLLOK VEZETÉS ÁLTALI FELÜLÍRÁS KOCKÁZATA

Ösztönzés

Például: a beszámolóban szereplő eredmény növelése banki kovenánsok megsértésének elkerülése miatt

Lehetőség

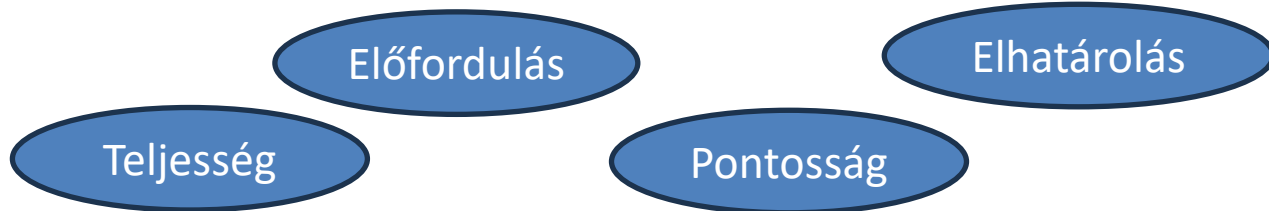
Például: Nem megfelelő kontroll a pénzkifizetések, utalások felett.

Hozzáállás

Például: Az alkalmazott alulfizetettnek érzi magát.

ÁRBEVÉTEL CSALÁS KOCKÁZATA

- Fennáll a fiktív értékesítések könyvelésének a lehetősége olyan ügyletek számlázásával, amelyek mögött nem áll tényleges teljesítés.
- A bevételek esetében a csalás az év végi zárás manipulálásával történhet. Fennáll annak a kockázata, hogy a bevételt rossz időszakra könyvelik.
- A bevételeket a tárgy időszak helyett a következő évben számolják el.
- A rögzített bevétel tranzakciók összege nem pontos, a tranzakció valódi értékétől eltérhet.

Példa feladatok

Példa 1: A társaságnak jelentős exportárbevétele származik Norvégiából. A vevők különböző mennyiségi kedvezményekre jogosultak. A vevői szerződések nem egyformák. A vevők egy részével nincs olyan konkrét szerződés, amely rögzítené a szállítási feltételeket és a kedvezményeket, hanem keretszerződések vannak, amelyeket még a nyolcvanas években kötöttek. A számlázás norvég koronában történik. A korábbi években visszatérő hiba volt, hogy a számviteli osztály nem kapott időben információt a külkereskedelmi osztálytól a december utolsó két hetében értékesített árukról, és így nem tudta pontosan kalkulálni a vevőknek járó mennyiségi kedvezmények összegét sem. Azoknál a vevőknél, amelyeknél a szerződés nem rendelkezik konkrétan a mennyiségi kedvezményekről, a kereskedők néha kreatív megoldásokat találtak ki, például aláírtak a vevővel olyan megállapodást, amely rögzíti, hogy a vevő a kedvezményt a következő vásárlás összegéből vonhatja le. Nem volt olyan kontroll, amely biztosította volna, hogy a számviteli osztály értesüljön ezekről a megállapodásokról.

Kérdés: a fentiek alapján hogyan értékelné a csalásból eredő lényeges hibás állítás kockázatát? Melyik állítások lesznek releváns állítások az árbevétel esetében?

Megoldás (szubjektív)

	Releváns állítások:				
Beszámoló sor:	<i>előfordulás</i>	<i>teljesség</i>	<i>pontosság</i>	<i>elhatárolás</i>	<i>besorolás</i>
Releváns állítás?	<i>NEM</i>	<i>IGEN</i>	<i>IGEN</i>	<i>IGEN</i>	<i>NEM</i>

JAVASLATOK

- ✓ Csalási kockázati tényezők felmérését – *olyan események vagy feltételek, amelyek ösztönzést vagy nyomást jeleznek csalás elkövetésére vonatkozóan, vagy alkalmat adnak csalás elkövetésére* – valamint a célirányos vizsgálatok tervezését és végrehajtását **dokumentálni szükséges!**
- ✓ A könyvvizsgálónak a tervezés szakaszában ki kell térnie a csalás-hamisítás kockázatának felmérésére, pl. interjú készítése a vezetéssel, ill. az elvégzett vizsgálatot megfelelően dokumentálnia kell! Nem lehet elegendő a kérdőív kipipálása, a feltett kérdésekre konkrét, releváns és észszerű válaszokat kell írni.
- ✓ A számviteli politika ellenőrzéséről, felméréséről munkalapot szükséges készíteni/kitölteni.
- ✓ Továbbá a végrehajtási munkaszakaszban is szükséges vizsgálni a csalás-hamisítás kockázatát, valamint dokumentálni szükséges a célzott könyvvizsgálati eljárásokat.
- ✓ Dokumentáltan értékelni kell, hogy milyen típusú bevételekből származhatnak csalási kockázatok! Amennyiben a bevételek megjelenítését nem azonosítjuk csalásból eredő lényeges hibás állítás kockázataként, akkor azt észszerű indoklással szükséges alátámasztani!

CSALÁS KOCKÁZATÁNAK KEZELÉSE

- ✓ Váratlan helyszíni ellenőrzések (készlet, készpénz)
- ✓ Kiszámíthatatlanság beépítése a könyvvizsgálatba
- ✓ Visszaigazolások (készlet, követelés, kötelezettség)
- ✓ Jelentős, szokatlan ügyletek részletes vizsgálata
- ✓ JET (journal entries teszt, naplótételek tesztelése)
- ✓ Részletes elemző eljárások
- ✓ Munkatársak kikérdezése (interjú)
- ✓ Szakértők igénybevétele
- ✓ IT alapú könyvvizsgálati technikák

LÉNYEGESSÉGI SZINTEK, MUTATÓK

Beszámoló egészére

Ügyletcsoporthoz,
számlaegyenlegekre

Végrehajtási

Elhanyagolható

VISZONYÍTÁSI ALAPOK ÉS HATÁRÉRTÉKEK - JAVASLAT

Adózás előtti
eredmény
5%-10%-a

Árbevétel
1%-3%-a

Összes ráfordítás
1%-3%-a

Mérlegfőösszeg 1%-
3%-a

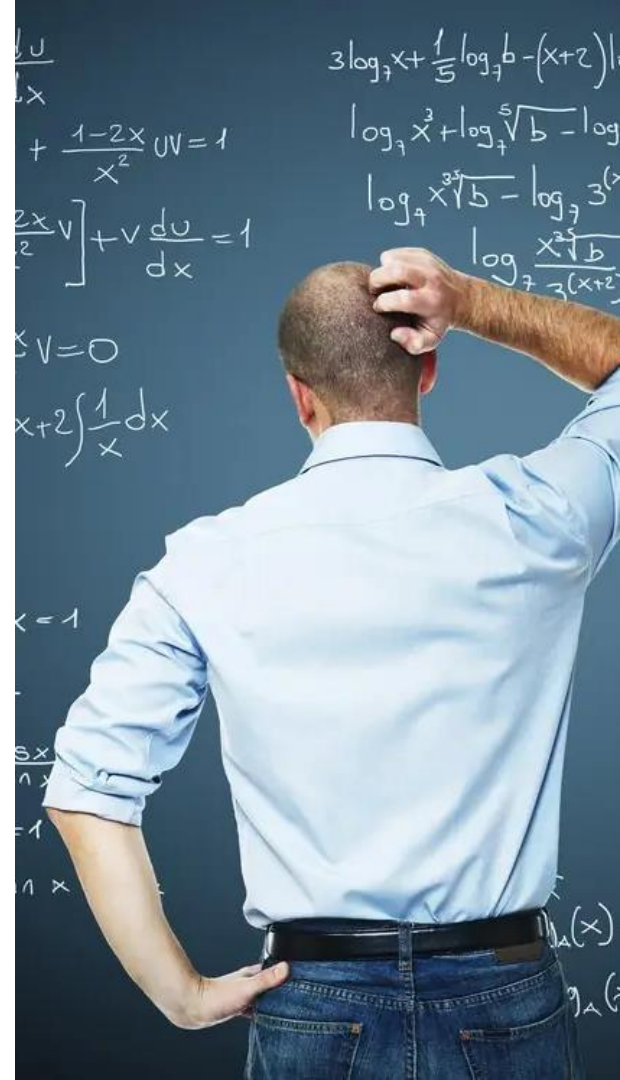
Saját tőke
1%-3%-a

A mutatók átlagából számított lényegesség számítása nem megengedett!

„ROSSZ GYAKORLAT”

GYAKORI HIBÁK A LÉNYEGESSÉG SZÁMÍTÁSÁNÁL

- ✗ „A lényegességet 4 mutató szám átlagából számolta a könyvvizsgáló”.
- ✗ „Új, induló cég, tevékenységet nem végzett ezért a könyvvizsgáló nullában határozta meg a lényegességi küszöböt”.
- ✗ „A tervezésnél a lényegességi küszöbérték számításánál a könyvvizsgáló az árbevételt választotta viszonyítási alapnak, ugyanakkor nem dokumentálta, szövegesen nem indokolta meg, hogy miért pont ezt a viszonyítási alapot választotta”.
- ✗ „Az átfogó lényegesség ugyan meghatározásra került, de a könyvvizsgáló nem dokumentálta, hogy a végrehajtási lényegesség %-át mi alapján határozta meg, az miért lehet megfelelő”.

ÁTFOGÓ LÉNYEGESSÉG

- ✓ Mi a Társaság tevékenysége, és hogyan hat a beszámolóra?
- ✓ Mi alapján mérik a társaságot az érdekeltek?
- ✓ Összehasonlítási adatok más releváns mutatószámokkal
- ✓ Kik használják a beszámolót?
- ✓ Rendelkezik-e külső forrással a társaság?

VÉGREHAJTÁSI LÉNYEGESSÉG

- ✓ Azonosított-e hibát a könyvvizsgáló az előző évi könyvvizsgálat során?
- ✓ A gazdálkodó egységnek és környezetének, valamint a gazdálkodó egység belső kontroll rendszerének megismerése során levont következtetések.
- ✓ Kockázatfelmérési eljárásaink során azonosított kockázatok.
- ✓ A könyvvizsgáló várakozása a tárgyidőszakban előforduló hibás állításokkal kapcsolatban.

MINTA DOKUMENTÁCIÓ A LÉNYEGESSÉGI SZINT MEGHATÁROZÁSÁRA

Viszonyítási alapok meghatározása, indoklása :

A pénzügyi kimutatások szintjén az eredendő kockázat mértéke: ALACSONY

Indoklás: A Társaság tevékenysége nem összetett vagy bonyolult. A Társaság tevékenységét részben saját forrásból, részben hitelekkel finanszírozza. Tevékenysége *elektronikus-, híradás-technikai berendezés forgalmazása*. A gyakorlatban mobiltelefonok nagykereskedelmével foglalkozik, közvetlenül kapcsolatban áll a hazai importőrökkel, a legnagyobb beszállító a XY Zrt.

Alkalmazott benchmark: ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÁRBEVÉTELE

Indoklás: Az egyes évek között a Társaság tevékenységét legjobban az árbevétel jellemzi, továbbá a tulajdonosok is az árbevétel növelésében érdekeltek. A vezetők egyik legfontosabb mérőszáma az árbevétel alakulása. A beszámolónak kevés felhasználója van, lényegében csak a tulajdonos. A korábbi években nem volt jelentős hiba. A külső hitelek állománya nem jelentős. Mindezek alapján választottuk az árbevételt a lényegesség meghatározásának alapjául.

Módosító tételek: Nincsenek olyan tételek, amivel módosítanánk a lényegesség alapját.

Alkalmazott mérték meghatározása: 2%

Indoklás: Az árbevétel nagysága alapján a lényegességet az árbevétel 2 %-ban határoztuk meg. A végrehajtási lényegesség meghatározásánál a fő szempont a Társaság átfogó kockázati besorolása volt, amit alacsonynak minősítettünk. A végrehajtási lényegesség az átfogó lényegesség 75%-a, az egyértelműen elhanyagolható hiba az átfogó lényegesség 5%-a.

Lényegesség év végi felülvizsgálata: Az év végi tény számok ismeretben a lényegesség magasabb lett, mint a tervezés során becsült lényegesség, így a tételes eljárások során nem változtattunk a lényegességi szinteken. (Természetesen lehet az év végi magasabb lényegességi szinteket is használni!, csak legyünk következetesek a dokumentáció során!)

Amennyiben a lényegesség alacsonyabb az év végi tény számok alapján, úgy az alacsonyabbat kell használni, vagy indokolni, hogy miért nem azt használjuk és FELÜLVIZSGÁLAT szükséges az elvégzett tesztek esetében, hogy szükség lehet-e még kiegészítésre, újabb mintavételre!

315. R. A LÉNYEGES HIBÁS ÁLLÍTÁS KOCKÁZATAINAK AZONOSÍTÁSA ÉS FELMÉRÉSE A GAZDÁLKODÓ EGYSÉG ÉS KÖRNYEZETÉNEK MEGISMERÉSÉN KERESZTÜL

Néhány fogalom

ÜZLETI KOCKÁZAT

Stratégiai kockázat:

- ✓ Sikertelen új termék, vagy szolgáltatás kifejlesztése

Pénzügyi kockázat:

- ✓ ügyfél fizetőképessége ellenőrzésének hiánya,
- ✓ cash flow tervezés hiánya,

Működési kockázat:

- ✓ Az informatikai biztonság és az automatikus kontrollok gyengesége miatt hiba lehet az adatfeldolgozásban.

Reputációs kockázat:

- ✓ ügyfélpanaszok megnövekedett száma

Egyéb kockázat:

- ✓ Környezeti, politikai, jogi kockázat

A LÉNYEGES HIBÁS ÁLLÍTÁS KOCKÁZATA

A lényeges hibás állítás kockázata két szinten állhat fenn:

- 1 a **pénzügyi kimutatások átfogó szintjén**
- 2 az **állítások szintjén**

a (SZÜK) Ügyletcsoportokra, Számlaegyenlegekre és Közzétételekre vonatkozóan.

EREDENDŐ KOCKÁZAT FELMÉRÉSE A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK SZINTJÉN

A lényeges hibás állítás kockázatait először **a pénzügyi kimutatások szintjén** kell azonosítani.

Üzleti kockázatok:

- vállalkozás folytatásának elve → *üzleti terv vizsgálat*
- Likviditási kockázat → *új vevők fizetőképességének vizsgálata*
- IT környezet és IT rendszer gyengesége → *jogosultság vizsgálat*
- csalási kockázatok: kontrollok vezetés általi felülírás kockázata, bevételek csalási kockázata, → *naplótételek vizsgálata*
- feladatkörök elkülönülésének hiánya → *jóváhagyások vizsgálata*

VALÓSZÍNŰSÉG, HATÁS, EREDENDŐ KOCKÁZAT MÉRTÉKÉNEK MEGHATÁROZÁSA

EREDENDŐ KOCKÁZAT FELMÉRÉSE A RELEVÁNS ÁLLÍTÁSOK SZINTJÉN

Az eredendő kockázati tényezők lehetnek minőségiek és mennyiségiek, és befolyásolják az állításoknak a hibás állításra való fogékonyságát

A **hibás állításra való fogékonyságot** befolyásolja:

- Összetettség;
- Szubjektivitás;
- Változás;
- Bizonytalanság; vagy
- A vezetés elfogultsága vagy egyéb csalási kockázati tényezők miatti hibás állításra való fogékonyság, amennyiben azok befolyásolják az eredendő kockázatot.

KOCKÁZATFELMÉRÉS – EREDENDŐ KOCKÁZAT

- ✓ Jelentős változás az egyenlegben az előző évhez képest
- ✓ Egyenleg aránya a mérlegfőösszeghez képest
- ✓ Azonosítottunk hibát az előző időszakban?
- ✓ Tevékenység jellege alapján kockázatos lehet a terület?
- ✓ Eszközök hiánya jellemző?
- ✓ Becslést tartalmaz az egyenleg?
- ✓ Bonyolult számítások támasztják alá az egyenleget?
- ✓ Csalási kockázat azonosítható?
- ✓ IT kockázat?
- ✓ Egyéb tényezők?

LOGIKAI LÉPÉSEK

1. Végrehajtási lényegesség felett van az egyenleg?
2. Azonosítottunk csalási kockázatot az egyes számlaegyenlegekre, ügyletcsoportokra, közzétételekre vonatkozóan?
3. A lényeges hibás állítás kockázatait az **állítások szintjén** is azonosítani kell!

Releváns állítások meghatározása **VALÓSZÍNŰSÉG** és **NAGYSÁGREND** alapján!

- **Mi a valószínűsége annak, hogy a kockázat eredményeképpen hibás állítás fordul elő?**
- **Milyen nagyságrendet (pénzügyi hatást) jelentene, ha a kockázat (hibás állítás) való-ban felmerülne?**

Végső eredendő kockázat meghatározása! A csalási kockázat az eredendő kockázat mértékét egy fokozattal mindig növeli!

4. Ellenőrzési kockázat felmérése – amennyiben támaszkodunk a kontrollok működési hatékonyságára, akkor minden releváns állításra (alacsony, magas)
5. Lényeges hibás állítás kockázatának felmérése (standard/alacsony, fokozott/közepes, jelentős/magas)
6. SZÜK besorolás meghatározása
7. Jelleg, ütemezés, terjedelem meghatározása
8. Visszamérés (egy lényeges, de nem jelentős ügyletcsoporton, számlaegyenlegen vagy közzétételen)

MELYIK ÁLLÍTÁST FEDI LE A KÖVETKEZŐ KOCKÁZAT AZ ÁRBEVÉTEL ESETÉBEN?

- Olyan ügylet rögzítése, amely nem valósult meg.
- A kiszállított termék lehet, hogy nem került kiszámlázásra, és így bevétel nem került rögzítésre.
- Az ügylet nem a megfelelő összegben került rögzítésre
- A bevétel nem a teljesítés időpontjának megfelelő időpontban került rögzítésre, hibából, vagy szándékosan.

- Értékelés
- Elhatárolás
- Pontosság
- Előfordulás
- Teljesség

JAVASLATOK

- ✓ A SZÜK (számlaegyenlegek, ügyletcsoporthoz, közzétételek) szintjén történő besorolást a könyvvizsgálónak be kell tudnia mutatni a dokumentációban. Értékelnie kell az eredendő kockázatokat (valószínűség, nagyságrend), az ellenőrzési kockázatot, a lényeges hibás állítás kockázatát, a releváns állításokat.
- ✓ Ügyfél specifikus könyvvizsgálati munkaprogramot kell készíteni a tervezési dokumentum részeként!
- ✓ Önmagában az átfogó könyvvizsgálati terv nem elegendő, meg kell határozni a könyvvizsgálati eljárások jellegét, terjedelmét, ütemezését”.
- ✓ Zárási folyamathoz kapcsolódó vizsgálatok tervezése: például teljes tranzakciós lista teljességének vizsgálata, vegyes tételek szűrése kockázati alapon (szokatlan könyvelési tételek, könyvelt végző felhasználók jogosultságának vizsgálata, stb.).

Kontroll alapú

Részletes
vizsgálatokon alapuló

FOLYAMATBA ÉPÍTETT KONTROLLOK

- ✓ Engedélyezések és jóváhagyások (úgynevezett 4 szem elv, ahol a készítő és az ellenőrző személye elkülönült egymástól)
- ✓ Különböző nyilvántartások időszakos egyeztetése
- ✓ Vevő megrendelésének visszaigazolása
- ✓ Teljesítmény ellenőrzése (például: ténylegesen ledolgozott munkaóra időszakos ellenőrzése)
- ✓ Fizikai kontrollok (például: leltárellenőrzés)
- ✓ Feladatok és jogkörök szétválasztása (áru beszerzés csak a logisztikai és az értékesítési vezető jóváhagyásával lehetséges)

MELYIK ÁLLÍTÁST/ÁLLÍTÁSOKAT FEDI LE A KÖVETKEZŐ DOKUMENTÁLT KONTROLL?

- Vevő számla csak szállítólevél alapján állítható ki
- Megrendelés, számla, szállítólevél adatainak dokumentált egyeztetése
 - Szállítólevélen szereplő áruk és a készletcsökkenés egyeztetése
- Számla kiállítása és adatainak automatikus rögzítése a teljesítés időpontjára a főkönyvben

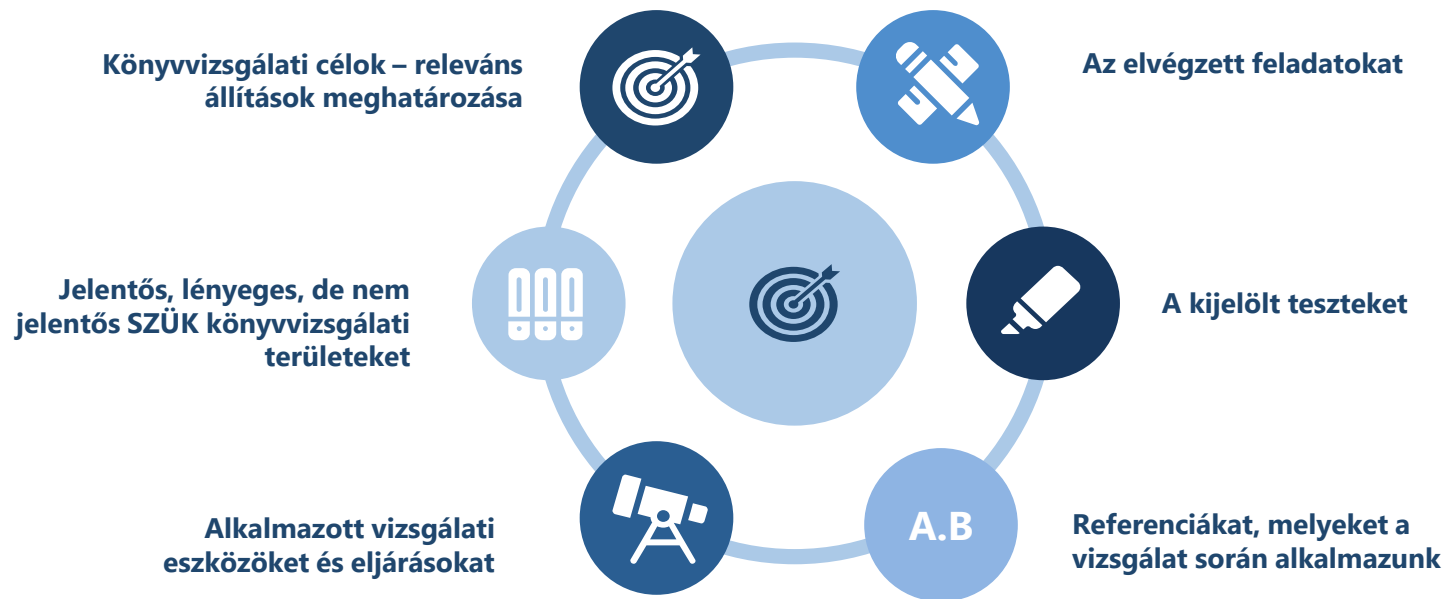
- Teljesség
- Előfordulás
- Pontosság
- Elhatárolás

KONTROLL 1: MEGRENDELÉS-SZÁLLÍTÓLEVÉL – SZÁMLA EGYEZTETÉS, JÓVÁHAGYÁS MEGFELELŐ SZEMÉLYEK ÁLTAL

Ezen kontroll esetében az alábbiakat kell felmérnünk:

- Kontroll gyakorisága: (éves, negyedéves, havi, heti, napi, napi többszöri)
- Kontroll típusa: (manuális, automatikus, rendszerfüggő-manuális)
- Milyen állításokat fedünk le vele? (Pontosság, létezés, teljesség, elhatárolás, jogok és kötelemények, értékelés, bemutatás)
- Mikor végezzük a vizsgálatot? Év közben, vagy csak év végén? Ha év közben, akkor szükséges-e év végén kiterjeszteni a mintaszámot annak érdekében, hogy a kontroll vizsgálat az egész évre vonatkozóan megfelelő bizonyosságot adjon nekünk?

MUNKAPROGRAM

ÁRBEVÉTEL TESZT (MINTA A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL)

Cél: Megbizonyosodni arról, hogy a kockázatfelmérés során azonosított releváns állításokra (például előfordulás, pontosság, teljesség, elhatárolás állítások) elegendő és megfelelő bizonyosságot szerezzünk.

Módszer:

- Főkönyv-analitika egyeztetés
- Árbevétel ügylettípusok meghatározása (havi rendszeres szolgáltatás, egyedi értékesítések, stb.)
- Havi rendszerességgel kiszámlázott árbevétel újrakalkulálása szerződés alapján (ha van ilyen)
- *Mintavételezéssel kiválasztott egyedi bevételek egyeztetése számlához, szállítólevélhez, teljesítésigazolóhoz, valamint a könyvelés ellenőrzése (árfolyamvizsgálat), banki kiegyenlítéshez történő egyeztetés (bankkivonat száma)*
- Év végi árbevétel elszámolások (cut-off és jóváíró számlák) ellenőrzése.
- Szokatlan, vegyes könyvelések vizsgálata – lásd a JET vizsgálatnál

Mintavételezéssel kiválasztott tételek vizsgálata:

		Analitika						Könyvvizsgálati eljárás									
#	Főkönyvi szám	Számlaszám	Vevő	Teljesítés dátuma	Megnevezés	Összeg	Számla Ellenőrzés	FX	FX rate	Összeg eFt	Könyvelt összeg eFt	Könyvelés Ellenőrzés	Szállítólevél száma	Szerződés/ Teljesítésigazolás	Note	Referencia száma	Konklúzió
1	934001	KEU21000138	XY Ltd.	2022.09.15	Z termék értékesítés	851 861	✓	EUR	405,65	345 557	345 557	✓✓	KEL2100084	✓✓✓	-	Árb.001	OK
2							Számlával					A megfelelő árfolyammal könyvelt összeggel	Szerződéshez/ teljesítésigazolóhoz				A tétel/ tranzakció
3							egyezik					egyezik	egyeztetve				alátámasztott

Eredmény: Az elvégzett teszt alapján jelentős hibát nem azonosítottunk, az árbevétel megfelelő összeggel szerepel a beszámolóban.

ÁRBEVÉTEL CUT-OFF TESZT (MINTA)

Cél: Megbizonyosodni arról, hogy a bevételek a megfelelő időszakra lettek elszámolva. (Releváns állítás – elhatárolás, csalási kockázat is van!)

Módszer:

- A 2024. december 16. - 2025. január 16. közötti időszaki értékesítésekből kiválasztottunk 15-15 számlát és megvizsgáltuk, hogy az értékesítés árbevétele a megfelelő időszakra került elszámolásra. A Társaság export értékesítése kizárólag Európába irányul. Ezen országba a szállítás max. 1-3 napot vesz igénybe így a fordulónap körüli időszakból ezt az időszakot tekintjük kockázatosnak.

Fordulónap előtti időszak:															
Analitika						Könyvvizsgálati eljárás									
#	Főkönyvi szám	Számla szám	Vevő	Teljesítés dátuma	Megnevezés	Összeg	Ellenőrzés	FX	FX rate	Összeg eFt	Könyvelt összeg eFt	Ellenőrzés	Diff.	Vonatkozási időszak	Konklúzió
		KEU21000													
1	9340010138		XY Ltd.	2024.12.17	Z termék értékesítés	845 600	✓	EUR	406,09	343 390	343 390	✓✓	0	2024.12.31. előtt	OK
2							Számlával egyezik					Könyvelt összeggel egyezik		Teljesítésigazolás alapján	A tétel a megfelelő időszakra lett könyvelve
3															
Fordulónap utáni időszak:															
Analitika						Könyvvizsgálati eljárás									
#	Főkönyvi szám	Számla szám	Vevő	Teljesítés dátuma	Megnevezés	Összeg	Ellenőrzés	FX	FX rate	Összeg eFt	Könyvelt összeg eFt	Ellenőrzés	Diff.	Vonatkozási időszak	Konklúzió
		KEU24000													
1	9340010139		ZX Ltd.	2025.01.09	Y termék értékesítés	350 000	✓	EUR	397,1	138 985	138 985	✓✓	0	2024.12.31. után	OK
2							Számlával egyezik					Könyvelt összeggel egyezik		Teljesítésigazolás alapján	A tétel a megfelelő időszakra lett könyvelve
3															

Cél:	A kontrollok vezetés általi felülírásából származó lényeges hibás állítás kockázatának csökkentése			MINTA
Módszer:	1. A főkönyvben rögzített naplótételek tesztelése: interjú a naplótételek feldolgozásában résztvevő személyekkel, teljesség vizsgálat			
	2. Szokatlan tranzakciók vizsgálata, a beszámolási időszak végén rögzített naplótételek tesztelése, illetve ezen tesztelés kiterjesztésének mérlegelése a teljes beszámolási időszakra.			
	3. Becslések vizsgálata			
Eredmény:	1.a. Interjú a vállalkozás könyvelőjével - főkönyvi tételek rögzítésének módjáról jogosultságokról.			
	Helyszín: Budapest			
	Résztvevő: Gipsz Jakab- vezérigazgató, Könyvelő Teréz főkönyvelő			
	Időpont: 2025. 02.20			
	Ki jogosult rögzíteni?	két fő rögzíthet adatot a könyvelő programban, vezetés és a tulajdonosok nem rögzíthetnek		
	Voltak-e kilépő munkavállalók, akik rendelkeztek jogosultsággal?	nem		
	Vegyes naplótételek rögzítését is két személy végezheti.			
	Alapbizonylat: vegyes naplótételekről vezetett bizonylat			
	1.b. Teljesség vizsgálat			
	Egyezés biztosítva. A kapott végleges főkönyvet leegyeztettük a teljes könyvelési állománnyal. A két állomány egyezett. (Nyitó + Növekedés - Csökkenés = Záró)			
	Végrehajtási lényegesség: X ezer Ft			
	2. Szokatlan tranzakciók vizsgálata (a teljes állományra vonatkozóan)			
	Vizsgálat	Módszer, eredmény	Következtetés	REF
	irányítással megbízott személyek rögzítései	Jogosultság vizsgálatot végeztünk. Nincsen rögzítési joga a menedzsmentnek, nem könyveltek vegyes tételt.	OK	rögzítők
	bevételekhez kapcsolódó tételek	A bevételek leválogatásakor 50 tételt azonosítottunk, melyek jelentős részben árfolyamkülönbözethez kapcsolódnak, illetve kötvény kamat elhatárolás. Nem azonosítottunk gyanús tételeket, csalásra utaló jelet. – TESZTELÉS SZÜKSÉGES!	OK	bevételek
	nagy értékű könyvelési tételek rögzítése (X ezer Ft végrehajtási lényegesség)	Leszűrtük az értékhatár feletti tételeket. A tételek jelentős része bér könyvelés, előző évi eredmény illetve saját tőkét érintő mozgás valamint ügynöki jutalék volt. TESZTELÉS SZÜKSÉGES!	OK	VL feletti tételek
	hétvégi könyvelések	Nem azonosítottunk ilyen tételt.	OK	állomány
	duplikációk kiszűrése	Leszűrtük a végrehajtási lényegesség 50% feletti (X ezer Ft) tételeket, melyeknél több azonos összeg szerepelt. A tételek többsége ügynöki jutalék, amit a bevételekkel együtt vizsgáltunk. Nem azonosítottunk csalásra utaló jelet. TESZTELÉS SZÜKSÉGES!	OK	Teszt
	Beszámolási időszak végén rögzített naplótételek vizsgálata	Teszteltük az év végi könyveléseket,nem azonosítottunk szokatlan tételt. TESZTELÉS SZÜKSÉGES!	OK	Év végi könyvelések
	10000-rel osztható könyvelési összegek	Megvizsgáltuk, hogy van-e nagyoösszegű kerek összeg rögzítve, a tételek saját tőke mozgáshoz kapcsolódnak (pótbefizetésből tőkeemelés). TESZTELÉS SZÜKSÉGES!	OK	00000
	3. Becslések			
	Lásd T-BC ref. alatt. A becslések között nem azonosítottunk szokatlan tételt.			
Következtetés:	A főkönyvi naplótételek vizsgálata során szokatlan, nem indokolt tételeket nem azonosítottunk.			
	Csalásra utaló jelent nem találtunk.			

NAPLÓTÉTELEK – TELJESSÉG VIZSGÁLAT - MINTA

Számlaszám	Megnevezés	Tartozik	Követel	T_egyenleg	K_egyenleg	Kalkulált	JET	Eltérés	Egyezik	Megjegyzés
123107	Épületek	188 240 000,00	0,00	188 240 000,00	0,00	188 240 000,00	188 240 000	-	IGAZ	
129307	Épületek terv szerinti ÉCS	0,00	5 776 132,00	0,00	5 776 132,00	-5 776 132,00	5 776 132	-	IGAZ	
354	Egyéb előlegek	726 800,00	0,00	726 800,00	0,00	726 800,00	726 800	-	IGAZ	
38401	Elszám.betét. Unicredit	8 442 855,45	8 331 576,07	111 279,38	0,00	111 279,38	111 279	- 0	HAMIS	Filléres kerekítés
3895	Egyéb átvzetés	110 631,00	110 631,00	0,00	0,00	0,00	-	-	IGAZ	
4111	Jegyzett tőke	0,00	20 000 000,00	0,00	20 000 000,00	-20 000 000,00	20 000 000	-	IGAZ	
413	Eredménytartalék	4 280 573,98	173 937,83	4 106 636,15	0,00	4 106 636,15	4 106 636	-	IGAZ	
4541	Belföldi szállítók	7 651 675,00	6 381 780,00	1 269 895,00	0,00	1 269 895,00	1 269 895	-	IGAZ	
4581101	Rlej.köt.anyaváll.szemb. HUF	0,00	178 931 474,00	0,00	178 931 474,00	-178 931 474,00	-178 931 474	-	IGAZ	
4587107	Kamat kötelezettség kapcs.HUF	0,00	56 778,00	0,00	56 778,00	-56 778,00	56 778	-	IGAZ	
4611	Társasági adó tárgyévi	15 000,00	0,00	15 000,00	0,00	15 000,00	15 000	-	IGAZ	
4681	ÁFA pénzügyi elszámolása	138 000,00	0,00	138 000,00	0,00	138 000,00	138 000	-	IGAZ	
46921	Építmény adó Budapest	1 180 494,00	786 996,00	393 498,00	0,00	393 498,00	393 498	-	IGAZ	
46931	Budapest telekadó	158 060,00	105 373,00	52 687,00	0,00	52 687,00	52 687	-	IGAZ	
491	Nyitómérlegszámla	193 606 428,83	193 606 428,83	0,00	0,00	0,00	-	-	IGAZ	
5152	Gáz	4 818 390,00	1 379 840,00	3 438 550,00	0,00	3 438 550,00	3 438 550	-	IGAZ	
5153	Víz	127 965,00	0,00	127 965,00	0,00	127 965,00	127 965	-	IGAZ	
5231	Karb.ktg. saját ignatlan	50 800,00	0,00	50 800,00	0,00	50 800,00	50 800	-	IGAZ	
5241	Könyvelés, könyvvizsgálat	622 300,00	0,00	622 300,00	0,00	622 300,00	622 300	-	IGAZ	
5294	Hulladékszállítás	41 266,00	0,00	41 266,00	0,00	41 266,00	41 266	-	IGAZ	
5298	Szennyvíz díj	199 128,00	0,00	199 128,00	0,00	199 128,00	199 128	-	IGAZ	
5311	Hatósági díjak	16 000,00	0,00	16 000,00	0,00	16 000,00	16 000	-	IGAZ	
532	Bankköltség	70 285,07	0,00	70 285,07	0,00	70 285,07	70 285	-	IGAZ	
5331	Vagyonbiztosítás díja	404 519,00	0,00	404 519,00	0,00	404 519,00	404 519	-	IGAZ	
571	Terv szerinti écs.leírás	3 775 115,00	0,00	3 775 115,00	0,00	3 775 115,00	3 775 115	-	IGAZ	
8633	Fizetett késedelmi kamato	15 514,00	0,00	15 514,00	0,00	15 514,00	15 514	-	IGAZ	
86721	Építményadó	786 996,00	0,00	786 996,00	0,00	786 996,00	786 996	-	IGAZ	
86722	Telekadó	105 373,00	0,00	105 373,00	0,00	105 373,00	105 373	-	IGAZ	
872107	Kölcsön kapcs.váll.kamata	56 778,00	0,00	56 778,00	0,00	56 778,00	56 778	-	IGAZ	
9742	Pénzintézetttől kap.kamat	0,00	0,60	0,00	0,60	-0,60	1	-	IGAZ	
		415 640 947,33	415 640 947,33							
	Eltérés:	0,00	0,00							
		✓	✓							
	Egyezik									

TÉTELEK TESZTELÉSRE TÖRTÉNŐ KIVÁLASZTÁSA A KÖNYVVIZSGÁLATI BIZONYÍTÉKOK MEGSZERZÉSE ÉRDEKÉBEN (ISA 500)

Az összes tétel kiválasztás (100 %-os vizsgálat)

- A sokaság kevés, de nagy értékű tételekből áll;
- Jelentős kockázat;
- Automatikusan végzett számítás

Konkrét tételek kiválasztása

- Nagy értékű, vagy kulcsfontosságú tételek;
- Egy bizonyos összeg feletti összes tétel;
- Információszerzést szolgáló tételek.

Könyvvizsgálati mintavételezés

- Teljes sokaságra vonatkozó következtetés;
- Homogén sokaság;
- Nagy elemszám;
- Egyedenként alacsony értékek.

2. A KOCKÁZATBECSLÉS ÉS TERVEZÉS TERÜLETÉN TAPASZTALT HIÁNYOSSÁGOK

- ☐ Nyitó egyenlegek vizsgálatának tervezésének hiánya (2.1.1)
- ☐ Számviteli politika vizsgálatának hiánya (3.2)
- ☐ Csalás kockázatának vizsgálata (2.3)
- ☐ Bevételekhez kapcsolódó feltételezett csalási kockázat (3.4)
- ☐ Kontrollok vezetés általi felülírásából származó kockázat (3.5)
- ☐ Kapcsolt felek vizsgálata (3.6)
- ☐ Fordulónap utáni események vizsgálata (3.7)

JAVASLATOK

- ✓ A vezetőség által elfogadott, aláírt számviteli politikát és mellékleteit kell vizsgálni, (ellenőrző lista) melynek eredményéről a levont következtetést tartalmaznia kell a munkalapnak, továbbá vizsgálni kell az összehasonlíthatóságot az előző évek gyakorlatával.
- ✓ Abban az esetben, ha a könyvvizsgáló a bevételekhez kapcsolódóan a csalás kockázatát magas kockázatnak értékelte, dokumentálnia szükséges, hogy milyen állításokból származhat csalási kockázat, illetve erre vonatkozóan milyen eljárásokat tervezett és hajtott végre.
- ✓ Minősíteni szükséges a kontrollok vezetés általi felülírásából származó lényeges hibás állítás kockázatát. Attól, hogy egy társaság jól szabályozott, még nem jelenti azt, hogy nincs meg az ösztönzés vagy nyomás, a lehetőség és a tett igazolása a kontrollok vezetés általi felülírására.
- ✓ Önmagában egy kérdőív kitöltése nem lehet elegendő és megfelelő könyvvizsgálati eljárás a fordulónap utáni események vizsgálatára vonatkozóan.

MIÉRT NEM JÓ A BEMUTATOTT GYAKORLAT?

HOGYAN LEHET ELKERÜLNI AZ ILYEN HIBÁKAT?

- ✗ „A könyvvizsgáló elmondása szerint vevői egyenlegközlő levelek az ügyfél által kiküldésre kerültek, de a könyvvizsgálati dokumentáció nem tartalmazza sem ezeket, sem az egyeztetést az egyenlegekre vonatkozóan, esetleges alternatív eljárások sincsenek dokumentálva”.
- ✗ „A banki kölcsönről nem áll rendelkezésre Banki Auditlevél és megerősítés - a kölcsön mértéke lényegességi szintet meghaladó, jelentős tétel”.
- ✗ „A pénzeszközök létezésének igazolásánál nem kértek be banki egyenlegközlő leveleket”.
- ✗ „A könyvvizsgáló a készletek leltározását a helyszínen nem ellenőrizte, alternatív vizsgálatokat a létezésre vonatkozóan nem végzett. A készletek ellenőrzésének alternatív eljárásai csak a folyamatos készletnyilvántartás adataira irányultak”.
- ✗ „A könyvvizsgáló nem mérlegelte a kapcsolt féllel szemben több éve fennálló jelentős összegű (111 millió Ft) követelés megerősítésének szükségességét, sem a jogalapot (szerződés), sem az értékelés helyességét nem vizsgálta”.

5. AZ ÁTTEKINTÉS KÖRÉBEN TAPASZTALT HIÁNYOSSÁGOK

- A vállalkozás folytatása elvének érvényesülése (4.5)
- Munkalapok egyeztetése a végleges pénzügyi kimutatásokkal (4.6)
- Elemző eljárások az áttekintés keretében (4.7)
- Archiválás (4.11)

JAVASLATOK

- ✓ A vállalkozás folytatásának elvével kapcsolatos kételyeket elemezni szükséges melyről írásos dokumentumot kell készíteni.
- ✓ Egyeztetni szükséges a végleges mérleget és eredménykimutatást a könyvvizsgálati munkaterületek összesítését/összefoglalását tartalmazó munkalapokkal.
- ✓ Jelezni szükséges az áttekintés keretében, hogy elvégezték az elemző eljárásokat.
- ✓ A könyvvizsgálati dokumentáció archiválásának a jelentés kiadását követő 60 napon belül meg kell történnie.

6. A JELENTÉSKÉSZÍTÉS KÖRÉBEN TAPASZTALT HIÁNYOSSÁGOK

- ① Összhang a teljességi nyilatkozat és a vezetés által aláírt beszámoló dátumai között (5.1)
- ① Könyvvizsgálói jelentés, vélemény szakasz, egyéb információk (5.3; 5.4; 5.5; 5.7)

PÉLDA ÉRTÉKESÍTÉSI FOLYAMAT FELMÉRÉSÉRE ÉS DOKUMENTÁLÁSÁRA

PÉLDA FELADATOK

Példa 1: Egy társaságnál az értékesítés nettó árbevétele az alábbiak szerint alakult:

Az értékesítés nettó árbevétele összesen: 2.678.277.348 Ft, mely a főtevékenységekhez azaz közúti jármű, járműmotor alkatrészeinek, azon belül ajtómodulok gyártásához kapcsolódó folyamatokból származik. Ebből a belföldi értékesítés nettó árbevétele: 2.658.324.675 Ft mely egy vevőhöz kapcsolódik. Exportértékesítés 19.952.673 Ft., mely EU irányba történő értékesítést takar több, főleg kapcsolt félnek. A végrehajtási lényegességi szint a tárgyév során 60.000.000 Ft volt.

Kérdés 1: Milyen eljárás lehet az egyik leghatékonyabb könyvvizsgálati módszer?

Feladat: Készítsen rövid munkaprogramot (minden releváns állítás kerüljön lefedésre)!

MEGOLDÁS (SZUBJEKTÍV)

Ebben az esetben hatékony könyvvizsgálati módszer lehet, ha a belföldi értékesítés esetében forgalomközlést végzünk, azaz megkérjük az ügyfelet, hogy az év végi nyitott egyenlegközlő vizsgálathoz hasonlóan készítse el a tárgyévi forgalomhoz szükséges számlarészletezőt (analitikát) melyet hozzácsatol a forgalomközlő levélhez melyet elküldünk a vevőnek. Érdemes már a könyvvizsgálati nyitó megbeszélésen jelezni, hogy ilyen jellegű vizsgálatot fogunk végezni, így az ügyfélnek is lesz elegendő ideje tájékoztatni a vevőt, vagy akár már év közben is folyamatosan egyeztetni a forgalmat.

Abban az esetben, ha a forgalomközlés során nincs eltérés, (vagy ha van az az egyedi lényegességi küszöb alatti van) valamint az egyéb állítások vizsgálata során sem tár fel a könyvvizsgáló jelentős hibát (elhatárolás vizsgálat, jóváíró számlák vizsgálata, vegyes könyvelések vizsgálata az árbevétel kapcsán) úgy a megszerzett bizonyíték elegendő lehet. Mérlegelés kérdése, hogy az export árbevétel kapcsán a teljesség állításra végez –e további vizsgálatokat a könyvvizsgáló, de abban az esetben, ha nincs olyan információja mely alapján arra lehetne következtetni, hogy az export árbevétel nem teljes úgy jelentős hiba abból már nem származhat, hogy részletes vizsgálatot, például számlatesztet nem végzünk. Az export árbevétel a végrehajtási lényegességi szint alatt van.

PÉLDA FELADATOK

Példa 2: Az XY Airbnb-vel (bérbeadás) foglalkozó Kft. értékesítési folyamata úgy történik, hogy a rendszerben feladásra kerül az adott napi árbevétel az éjszaka folyamán, automatikus, zárt rendszerben.

A számla kiállítása csak ezt követően a következő nap vagy napokban történik. A számla kiállításának dátuma ezért a rendszer-technikai lépés miatt kerül másik időszakra, tehát a tényleges teljesítéstől számítva később kerül kiállításra a számla, miután az árbevétel már lekönyvelődött. A számla részletezőjében egyértelműen beazonosítható, hogy mely időszakra, dátumra történik az értékesítés.

Kockázatos időszak azonosítása: 2024.12.25 és 2025.01.06 közötti kiállított számlák vizsgálata szakmai megítélés alapján.

Kérdés: Milyen vizsgálatokat végezne az alábbi releváns állítások: teljesség és az elhatárolás lefedésére?

MEGOLDÁS (SZUBJEKTÍV)

Mivel alapvetően az üzlet készpénz alapú, megnézzük a fordulónap előtti és utáni 6 napot. Bár a vendégéjszakák átlagos száma 4 nap, szakmai megítélésünk alapján ezt kiterjesztjük karácsony 2. napjától kezdődően (arra alapozva, hogy a trendek változtak, a szállóvendégek szentestét még családi körben töltik, de karácsony második napjától a turizmus fellendül és a karácsony-szilveszteri időszakot kihasználva a szobák/lakások teljes kihasználtsággal működnek, és átlagtól eltérően több éjszakát töltenek egy szálláshelyen).

Fontos, hogy meggyőződjünk, hogy az általunk kiválasztott periódusban a kiállított számlák sorszámfolytonosak voltak, valamint, hogy az analitika főkönyvhöz egyeztethető (a teljesség és pontosság állítás – releváns állítások).

Ezt követően érdemes megvizsgálni, hogy az általunk kockázatosnak tekintett periódusban mennyire jelentős a kiállított számlák értéke a lényegességi szint alapján.

Amennyiben a kiállított számlák értéke a végrehajtási lényegességi szint felett vannak mindkét periódusban, úgy érdemes az egyedi lényegességi hibahatár feletti tételek kiválasztani úgy, hogy a le nem fedett egyenleg a vizsgálatunk végén e szint alá kerüljön.

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!